

Základní škola, Praha 10, Švehlova 2900/12,
příspěvková organizace

Školní preventivní strategie

2024 - 2026

Úvod:

Školní preventivní strategie má za úkol stanovit priority školy v oblasti primární prevence; určit cílové skupiny; zaměřením jednotlivých preventivních aktivit; poskytnout ped. pracovníkům školy rámec pro techniky a aktivity primární prevence při jejich působení ve třídách; upravuje také postupy školy v případě, kdy se nějaké sociálně patologické jevy ve škole projeví. Postupujeme podle platných právních předpisů a „Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních“ vydaného MŠMT pod č.j. 21291/2010-28, v případě záškoláctví dle „Metodického pokynu k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14.

Cílové skupiny:

1. Žáci základní školy se zvláštním přihlédnutím k žákům ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, žákům s nedostatečným prospěchem a některými typy specifických vývojových poruch chování.
2. Pedagogičtí pracovníci školy.
3. Zákonní zástupci žáků školy.

Cíle strategie primární prevence:

- kladně působit na postoje a chování žáků
- vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu
- rozvíjet a podporovat sociální kompetence
- zvyšovat vzdělávání metodika prevence a dalších pedagogických pracovníků školy v této oblasti
- rozšiřovat učitelskou knihovnu o metodické materiály
- vhodně zařazovat prevenci do aktivit během vyučování i mimo vyučování
- zapojovat rodiny do života školy
- zařadit speciální preventivní programy se spoluprací s odborníky, případně financovat z programů a grantů vyhlášených Městkou částí Praha 10, MHMP, MŠMT ad.
- zjišťování sociální zralosti a odpovědnosti, schopnosti tolerance ve třídách a u jednotlivců s větší pravděpodobností vzniku sociálně – patologických jevů
- podle možností školy zajistit bezpečí žáků před sociálně patologickými jevy ve škole a v rodině

Cílem působení v oblasti prevence sociálně – patologických jevů je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku.

Jedinec

- s posílenou duševní odolností vůči úzkosti a stresu, negativním vlivům a zážitkům
- schopný dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi, tj. schopný čelit tlaku reklamy, tisku a dalších médií, navazovat přátelské vztahy, zvládat nenásilně konflikty, schopný sebeovládání a asertivity, se zdravým sebevědomím
- schopný řešit problémy, případně schopný nalézt pomoc pro jejich řešení
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- s dovednostmi, které vedou k odmítání všech forem a projevů sebeustrukce, agresivity a porušování zákonů
- aktivně přijímající zdravý životní styl (životospráva, sport a kulturní aktivity)

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v těchto oblastech:

- a) násilí a šikanování
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
- f) užívání návykových látek (vč. alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek
- g) netolismu (závislosti na internetu a hrách) a patologického hráčství (gambling)
- h) diváckého násilí
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí

Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjená sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- oblast přírodovědná (např. části a funkce lidského těla)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné výchovy a výchovy k občanství (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí apod.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Český jazyk
Člověk a jeho svět
Přírodověda
Přírodopis
Chemie
Výchova ke zdraví
Výchova k občanství
Výtvarná výchova
Tělesná výchova

Aktivity školy, které si klademe za cíl:

- zařazovat prvky prevence průběžně do vzdělávání
- podporovat práci třídních učitelů s třídními kolektivy
- systematicky vzdělávat pedagogické pracovníky v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce
- poskytovat poradenskou činnost a kontaktovat zjm. rodiče s rodiči (je-li to žádoucí)
- doplňovat vhodnou literaturu a metodické pomůcky
- spolupracovat s rodiči a odbornou veřejností
- spolupracovat s OSPOD Praha 10, poradenskými zařízeními, Policií ČR, Městskou policií a dalšími organizacemi
- vytvářet podmínky pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže
- průběžně sledovat konkrétní podmínky a situace ve škole či školském zařízení hlediska rizik výskytu patologických jevů a uplatňovat různé formy a metody umožňující včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých,
- diferencovaně uplatňovat preventivní aktivity a programy speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, ad. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace se zákonnými zástupci, veřejností

Učitelé nabízejí všem zákonným zástupcům možnost individuální konzultace. Zákonní zástupci mají také možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole. Pokud zákonní zástupci projeví zájem, rádi pro ně zajistíme alespoň jeden seminář nebo besedu s odborníkem. Na dotazy a připomínky zákonných zástupců budeme zpětně reagovat.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje se zákonnými zástupci, výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem, kteří se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP, SVP aj.)

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další rizikové chování - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání se zákonnými zástupci na úrovni výchovné komise
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu zákonných zástupců uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

Personální zajištění prevence

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí, apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci preventivního programu.

Školní psycholog

Školní psycholog poskytuje podporu žákům, učitelům i zákonným zástupcům v oblasti duševního zdraví, prevence rizikového chování a vzdělávání. Hlavním cílem jeho práce je vytvářet bezpečné a podporující prostředí, které napomáhá nejen vzdělávacím úspěchům, ale také celkové pohodě žáků.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu se zákonnými zástupci žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti zákonných zástupců, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

Potřeba projektu a rizika

Škola nepřejímá zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Škola rodičům (zákonným zástupcům) jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, školy a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samospráva, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytují, se službami specializovaných zařízení.

Za problémy v oblasti primární prevence u dětí a mládeže jsou považovány:

- *nechuť pedagogů vyvíjet aktivity, které nepřinášejí okamžitý viditelný výsledek*
- *nedostatečné využití stávající legislativy*
- *nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti*
- *vysoká společenská tolerance k legálním drogám*
- *mobilní telefony, internet*
- *liberalizace drogové politiky*
- *absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví*
- *podceňování primární prevence*
- *prevence pouze ve škole, po skončení vyučování nemožnost postihu, nekontrolovatelnost žáků*
- *prevence jen ve školách, absence prevence v rodinách*
- *neodbornost pedagogů v dané oblasti (absence právního vědomí)*
- *nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence*

Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- *žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků*
- *znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek*
- *znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu*
- *mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu*
- *mají právní povědomí v oblasti rizikového chování*

3. – 5. ročník

- *žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě*
- *znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl*
- *podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví*
- *znají zákony omezuující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog*
- *umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc*
- *umí pojmenovat základní mezilidské vztahy*
- *umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti*
- *ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva*
- *mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní*
- *znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky*

6. – 9. ročník

- *žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví*
- *respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám*
- *znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem*

- *znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích*
- *umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly*
- *znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí*
- *znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů*
- *uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy*
- *umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální*
- *umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky*
- *umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví*
- *ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci*
- *znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny*
- *ví, že zneužívání dítěte je trestné*
- *umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek*
- *ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít*
- *bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení*
- *dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)*
- *odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat*

Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

Program je zaměřen na:

1. – 5. ročník

- *společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli*
- *zvyšování zdravého sebevědomí žáků*
- *zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti*
- *vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů*
- *nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry*
- *rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)*
- *rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“*
- *navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě*
- *osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami*
- *základy etické a právní výchovy*
- *zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení*
- *všestranný rozvoj osobnosti žáka*
- *soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně -patologických problémů ve třídních kolektivech*
- *důraz na spolupráci s rodiči (zákonnými zástupci)*
- *široká nabídka volnočasových aktivit*
- *ekologická výchova*
- *návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech*

6. – 9. ročník

Přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia, sportovní třídy apod.) a příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva.

Obsah programu:

- *vzájemné poznávání účastníků*
- *vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem*

- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikánování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.,)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Příklady zařazovaných témat

I. Téma: Informace o návykových látkách a jejich účincích

Cíl: Získat základní informace o návykových látkách, poznat jejich základní účinky.

Základní terminologie (návykové látky; nečinit velký rozdíl mezi alkoholem a jinými drogami, včetně tabáku). Alkohol a nikotin jako vstupní drogy (nejsou pro děti neznámé, jsou snadno dostupné, podceňované). Komunikace je základní prostředek, jak se o drogách něco dovědět.

II. Téma: Jak čelit negativnímu vlivu vrstevníků

Cíl: Získat základní dovednosti, jak čelit negativnímu tlaku vrstevníků

Základem jsou modelové situace, při kterých se děti učí odmítnout návrhy vrstevníků, kteří je svádí k činnostem, které by mohly mít negativní následky. Příprava na odmítnutí nabízené drogy.

Formou hry žáci přemlouvají jeden druhého. Zpočátku roli přemlouvajícího hraje učitel. Volíme různé formy nátlaku. Ten, kdo přemlouvá, argumenty odmítajícího neustále vyvrací. Tak musí odmítající dítě stále hledat pádnější argumenty.

Příklady modelových situací:

Kamarád přemlouvá k výrobě „petardy“.

Kamarád přemlouvá k výletu bez vědomí rodičů.

Kamarád přemlouvá k vylezení na skálu (na jiné nebezpečné místo).

Kamarád přemlouvá k vypití láhve vína, kterou našel doma u rodičů.

Kamarád přemlouvá k ukradení čokolády v obchodě.

Kamarád přemlouvá ke schování spolužákovi tašky.

Kamarád přemlouvá k zavolání do školy, že je v ní umístěná bomba.

Kamarád přemlouvá k přivázání plechovky kočce na ocas.

Kamarád přemlouvá k házení kamenů po projíždějících autech.

Atd. (Situace se mohou přizpůsobit podmínkám ve třídě).

III. Téma: Jak se vypořádat s konfliktními situacemi a stresem

Cíl: Rozvíjet schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním

Jedná se o rizikové faktory drogové závislosti. Problémy mohou být spouštěcím mechanismem, prvním krokem k vyzkoušení drogy.

Učitel předkládá modelové konfliktní situace, žáci hledají možné způsoby řešení.

Příklady konfliktních (stresujících) situací:

Dostal jsem špatnou známku, nesmím se dívat na televizi.

Mladší sourozenec vyvolal hádku, potrestán jsem byl já.

Chtěl jsem jít ven, ale musím uklízet pokoj.

Nesmím si hrát na počítači, protože musím dělat úkol.

Rodiče si více všimají mého nově narozeného bratříčka.

Společným hledáním vedeme žáky k poznání, že problémy se dají řešit.

Postupy při řešení jednotlivých patologických jevů

Šikana (dle metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016)

Postup při řešení šikany

(1) Účinná intervence

(2) Zákonitý vnitřní vývoj

(3) Nejprve posoudit a odhadnout závažnost šikany

(4) Škola musí zvažovat, zda je sama kompetentní šikanu šetřit a řešit nebo zdali požádá o pomoc zvenčí (např. pedagogicko-psychologickou poradnu, středisko výchovné péče, neziskovou organizaci).

(5) Pedagogové, školní metodik prevence by měli zvládnout počáteční šikanu. V případě potřeby se škola obrací na externí odborníky.

a. rozhovor s žáky, kteří na šikanování upozornili

b. rozhovor s oběti

c. nalezení dalších vhodných svědků

d. individuální, případně konfrontační rozhovory svědků (NIKOLI KONFRONTACE OBĚTI A AGRESORŮ)

e. zajištění ochrany obětem

f. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

g. vytvoření zápisu

(6) Při vyšetřování a řešení pokročilé šikany se škola obrátí na externí odborníky na šikanu, kteří jsou vybaveni pro řešení třetího, ale i čtvrtého a pátého stadia.

(7) Výbuch skupinového násilí - škola postupuje podle krizového plánu

(8) Žák, který je obětí šikany, není jejím viníkem a neměl by tedy být důsledky řešení znevýhodněn.

(9) Škola zajišťuje ochranu informací a informátorů, jasně vyjadřuje negativní postoj k násilí a ukazuje, že je toto téma považováno za vážné.

(10) Nastavení ozdravných mechanismů

(11) Dále pracovat s agresorem i s obětí šikany.

(12) Škola reviduje preventivní postupy, bezpečnostní a krizové plány, aby bránila návratu rizikového chování.

(13) Škola se vyvaruje těchto postupů:

- přehlížení, bagatelizací agresivního nebo násilného chování*
- odkazování na to, aby si oběť svoji situaci řešila sama, „postavila se jí“*
- nucení žáků, aby veřejně řekli, co viděli nebo se veřejně ihned na místě omlouvali*
- vedení rozhovoru s žákem o situaci před ostatními žáky, vedení rozhovorů žáků zapojených do šikany společně*
- nedostatečného vyhodnocení závažnosti problému a z toho plynoucí volby neadekvátních postupů nebo nepřiměřeného trestu*
- emotivního řešení problému*
- agresivního řešení problému*
- předjímání recidivy útočnicka*
- řešení i méně závažného rizikového chování v součinnosti s policií*
- automatického obviňování oběti*
- vyhýbání se problematickým aktivitám jako zdrojům budoucí šikany*

Podezření na syndrom týraného dítěte CAN (dle met. pokynu č.j. 21291/2010-28)

1. neprodleně informovat ředitelku školy, třídní učitelku, výchovného poradce a metodika prevence
2. v případě průkazných známek týrání konzultovat okamžitě s pracovníky OSPOD Praha 10
3. následně oficiální cestou případ hlásit OSPOD Praha 10 a/nebo Polici ČR
4. rodiče o případu informovat po konzultaci s odborníky a současně dle přání dítěte (dle Přílohy č. 5 – Syndrom týraného dítěte CAN k met. pokynu MŠMT č.j. 28275/2000-22)

První pomoc při otravě návykovými látkami

1. přivolat lékaře
2. dostatek čerstvého vzduchu
3. opatřit informace o látce, která byla požitá - pokud je při vědomí - k otravě došlo ústy
 - podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím)
 - vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
 - zabránit prochladnutí
 - zajistit nepřetržitý dohled
 - ošetřit případná poranění
4. zjistit informace o požití látky a předat je lékaři pokud je při vědomí – k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím
 - zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu
 - zabránit prochladnutí
 - zajistit nepřetržitý dohled
 - ošetřit případná poranění
 - zjistit informace o požití látky a předat je lékaři

Při bezvědomí

- nikdy nepodávat nic ústy a nesnažit se vyvolávat zvracení
- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání – při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty a zahájit dýchání z úst do úst
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná poranění
- zjistit informace o požití látky a předat je lékaři

Záškoláctví

1. při neomluvené a zvýšené neomluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel ředitele školy
2. ověřit věrohodnost omluvené nepřítomnosti
3. neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru. Zde projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Třídní učitel provede zápis z pohovoru. Zákonný zástupce podepíše a obdrží kopii zápisu. Odmítnutí převzetí se do zápisu zaznamená.
4. při počtu nad 10 neomluvených hodin svolává ředitel školy školní výchovnou komisi – ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik prevence. O průběhu a závěrech jednání školní výchovné komise se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamenává.
5. neomluvená nepřítomnost žáka nad 25 hodin – ředitel školy zašle oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálněprávní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu
6. při opakovaném záškoláctví v průběhu školního roku je třeba postoupit druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže. Kopie hlášení bude zaslána příslušnému okresnímu úřadu

Vyhodnocení preventivní strategie

O programu školní metodik prevence povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a zákonné zástupce žáků.

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků*
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí*
- zhodnocení výskytu rizikového chování ve škole*

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu.

V Praze dne 1. 11. 2024

*Mgr. Eva Čuříková,
ředitelka školy*